

Scurt Istoric al Statisticii Municipiului București

Primele informații privind numărul populației și al caselor din orașul București apar în unele documente interne, cât și în scrierile unor călători străini încă din secolul al XVII-lea. Aceste date nu reprezintă însă rezultatul unor preocupări organizate de cunoaștere a fenomenelor și nu pot fi socotite ca informații statistice.

Acțiuni de catagrafiere parțială a orașului cu accent pe mahalălele din zona de răsărit sunt consemnate în anul 1752, iar cel mai vechi recensământ este menționat în anul 1798.

La începutul veacului al XIX –lea și îndeosebi după pacea de la Adrianopol (1829), prin care se obține libertatea comerțului, ritmul de dezvoltare al orașului București se înviorază simțitor, cresc schimburile comerciale și se deschid noi ateliere manufacturiere. După

1831 se organizează o catagrafie generală a orașului și de la această dată avem primele informații asupra distribuirii populației pe sexe, asupra dinamicii populației stabile și flotante, precum și asupra repartizării populației pe clase sociale și zone (culori).

În anul 1859, în urma înființării Biroului statistic din Muntenia (28 aprilie 1859) se organizează recensământul general din 15 noiembrie 1859 în care este cuprins și orașul București.

După Unirea Principatelor, Bucureștiul devine în anul 1862 capitala țării, principalul centru cultural și politic, fapt care determină dezvoltarea industriei și prin aceasta a forței de muncă și a numărului de locuitori. Primele date

sistematic redade, privind mișcarea naturală a populației din orașul București, apar începând cu anul 1866.

Anul 1875 constituie un moment important în evoluția organizării statisticii, Consiliul Comunal al Primăriei Orașului București dispunând înființarea primului birou statistic.

Așa cum este menționat în "Anuarul statistic al orașului București din anul 1875" Consiliul Comunal a înființat un Birou Comunal de Statistică, cu menirea de a culege, coordona și publica treptat datele statistice privitoare la faptele naturale și sociale ale orașului București'. Activitatea acestui prim birou de statistică a fost destul de restrânsă și s-a mărginit la culegerea unor date privind mișcarea naturală a populației.

În anul 1877 Biroul de Statistică a fost desființat, atribuțiile acestuia fiind trecute la Biroul Contabilități, care a efectuat recensământul populației orașului București în anul 1878.

La sfârșitul anului 1878, Biroul de Statistică a fost reînființat sub conducerea unui funcționar de specialitate de la serviciul statului, C.C. Petricari, care a tipărit primul anuar statistic.

Anuarul conține date privitoare la mișcarea naturală a populației, numărul bolnavilor în spitale, numărul deceselor pe grupe de vârstă, starea învățământului public primar (se fac comparații cu orașe din Europa și America-Paris, Viena, Budapesta, Boston, Chicago etc.).

În anul 1880 Biroul de Statistică este din nou desființat pentru a fi reînființat în anul 1888 din necesitatea efectuării unui nou recensământ al populației în decembrie 1889.

După tipărirea rezultatelor recensământului, Biroul Statistic a fost din nou desființat.

În anul 1895 Consiliul Comunal a considerat că lipsa unui birou statistic care să se ocupe de demografie, aprovizionare, consum, gospodărie comunală este "nedemnă pentru o țară civilizată" drept care dispune reînființarea Biroului Statistic.

Din acel an, Biroul Statistic Comunal, reorganizat, a funcționat cu regularitate, fiind condus cu competență de eminentul statistician și profesor Zamfir C. Arbore, timp de 26 de ani. Acesta a avut merite deosebite în organizarea statisticii municipale, în această perioadă publicându-se lunar un buletin statistic, cuprinzând date privind populația, mișcarea naturală a populației, decese pe cauze, consumul, gospodăria comunală, învățământul public.

De menționat faptul că lui Zamfir C. Arbore i se datorează introducerea pentru prima dată în 1894 a tipului de buletine demografice statistice individuale de: naștere, deces, căsătorie și divorț, înlesnindu-se astfel culegerea datelor mișcării demografice.

În Anuarul statistic din 1896 se utilizează pentru prima dată metode de calcul statistico-matematice.

În esență, majoritatea datelor publicate sub îngrijirea Biroului Comunal de Statistică, în perioada 1878 – 1900, se referă la populație, învățământ, cultură, consumul populației, precum și la unele probleme de gospodărie comunală. O caracteristică a statisticii din această perioadă o constituie și faptul că prelucrarea, analiza și publicarea informațiilor statistice se făcea cu mare întârziere față de data apariției și înregistrării fenomenului.

În anul 1925, prin Legea publicată în Monitorul Oficial din 8 decembrie 1925, se înființează Institutul de Statistică Generală a Statului, în articolul 21 prevăzându-se funcționarea pe lângă fiecare prefectură a unui birou statistic, în atribuțiile căruia intrau culegerea și centralizarea datelor referitoare la județ și trimiterea lor la anumite termene, în vederea centralizării pe țară.

După cel de al II-lea război mondial, bazele organizării statistice s-au pus prin HCM 474 din 29 mai 1951. Conform acesteia, la nivelul orașului București era organizată Direcția Orășenească de Statistică București, în cadrul căreia funcționau inspectorate statistice raionale.

În anul 1968, ca urmare a noii împărțiri administrative a țării în județe, la nivelul Municipiului București s-a creat Direcția Municipală de Statistică București. Aceasta, ulterior a suferit mai multe transformări generate de apariția Decretului nr.152/1970 privind organizarea și funcționarea Direcției Centrale de Statistică.

După anul 1989 au luat ființă serviciile de statistică la nivelul fiecărui sector administrativ al capitalei. Cu începere din 1 august 1991, Direcția Municipală de Statistică s-a transformat în Direcția Generală de Statistică a Municipiului București.

În baza OUG nr.9/1992, cu modificările ulterioare, Direcția Municipală de Statistică București s-a transformat în direcție generală (în anul 2002) și în direcție regională (în anul 2004), având statut de instituție publică, cu personalitate juridică, finanțată de la bugetul de stat, în subordinea Institutului Național de Statistică. Direcția este autorizată, ca în baza

și cu respectarea prevederilor acestei ordonanțe, să solicite și să obțină gratuit datele și informațiile statistice de la toate persoanele fizice și juridice care se află, dețin capital sub orice formă sau desfășoară o activitate de orice fel pe teritoriul Municipiului București.

Anul 2009 a fost un an istoric, la împlinirea a 150 ani de statistică oficială românească, s-a adoptat Legea Statisticii reglementând organizarea și funcționarea statisticii oficiale în România, constituirea, dezvoltarea și coordonarea sistemului statistic național, pentru elaborarea sistematică și programată de statistici oficiale în vederea formulării, implementării, modernizării și evaluării politicilor naționale, a planurilor de dezvoltare naționale și locale, în conformitate cu principiile fundamentale ale statisticii oficiale, cu prevederile Regulamentului (CE) al Consiliului din 17 februarie 1997 nr.322/1997 privind statisticile comunitare și ale Codului de bune practici ale statisticilor europene.

*
* *

INSTITUTUL NAȚIONAL DE STATISTICĂ
DIRECȚIA REGIONALĂ DE STATISTICĂ
A MUNICIPIULUI BUCUREȘTI

